

ת"ד 8117/11/16 - מדינת ישראל נגד אברהם בן שלוש

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
ת"ד 8117-11-16 מדינת ישראל נ' בן שלוש

בפני
בעניין: כבוד השופטת אסתר טפטה-גרדי
מדינת ישראל עו"ד רפאלה שושן

המאשימה

נגד

אברהם בן שלוש

הנאשמים

ע"י עו"ד חמוד אחסאן

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה כשרישיון הרכב פקע ביום 15.10.86, וללא תעודת ביטוח תקפה.

בהתאם לתמצית העובדתית, ביום 8.9.16, בסמוך לשעה 16:46, נהג הנאשם ברכב פרטי, תוצרת "מזדה", מס' רישוי 79-826-27, ברח' שפירא, בעכו, מכיוון דרום לצפון והגיע לצומת הרחובות שפירא פינת רחוב הזית ונעצר לבדיקה ע"י שוטר שהיה מאחוריו בניידת משטרה.

ב"כ המאשימה עתר לעונש מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה ממושכת שלא תפחת מ- 24 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

הוגש גיליון הרשעות של הנאשם, הנוהג משנת 1981, הכולל 34 הרשעות קודמות, 14 מהן בגין נהיגה ללא הוצאת רישיון מעולם ונהיגה כשרישיון הרכב פקע, ו- 3 הרשעות בגין נהיגה בזמן פסילה.

ההגנה עתרה להתחשב בסיכויי השיקום של הנאשם, בן 60, המנהל חיים נורמטיביים מאז שנת 2013 ושומר על עקביות תעסוקתית. לדברי הסנגור כתב האישום מתאר אירוע בודד בו נדרש הנאשם להיזר רכב שחנה במקום אסור מרחק של 100 מ' בלבד. הרשעתו האחרונה בעבירה דומה הייתה בשנת 2007. מאז הנאשם אינו נוהג ומצוי בתהליך להסדרת רישיונו במשרד הרישוי.

לשיטת ההגנה בנסיבות אלה אין להשית על הנאשם מאסר וניתן להסתפק במאסר על תנאי בלבד.

ריצוי מאסר בעבודות שירות, נוכח גילו של הנאשם, נטען, יוביל לפיטורי הנאשם מעבודתו ויחבל בסיכויי להשתקם.

לטענת ההגנה, מתחם הענישה בעבירות המצוינות אינו כולל רכיב של מאסר כלל, אלא בנסיבות חריגות. ההגנה

הפנתה לפסיקה בעניין.

הסנגור מפנה לתסקיר שרות המבחן ולהמלצתו להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה.

תסקיר שירות המבחן

תסקיר המבחן מצביע על הליך שיקומי בו מצוי הנאשם. החל משנת 2014 הנאשם מטופל במרכז מ.א.מ.ץ, לטיפול בתחליף סם, עובד באופן רציף, נקי מסמים, והביע מיאוס מאורח חיים מתמכר ועברייני. בשנים האחרונות אף נמנע ממעורבות בפלילים.

הנאשם נוטל אחריות לביצוע העבירות המיוחסות לו ומבין את השלכות הנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף והסיכון הכרוך בכך. בשיחה עמו ציין כי רישיון הנהיגה שלו לא חודש משנת 1987 בשל קנסות שצבר במהלך השנים. כן ציין כי מאז מעורבותו בעבירות מושא כתב האישום, נמנע מהסתבכות נוספת בעבירת תעבורה, נעזר בתחבורה ציבורית ובהסעה למקום העבודה ופועל באופן חוקי להוצאת רישיון נהיגה כחוק ואף עבר מבחן פסיכולוגי.

לעניין הערכת הסיכון והסיכוי לשיקום נרשם כי בשנים האחרונות עבר הנאשם שינוי ושיקום בכוחות עצמו, של קבלת שליטה על חייו ושינוי עצמי. הנאשם מנסה כיום לתפקד באופן נורמטיבי ומתמיד במסגרת התעסוקה.

שירות המבחן המליץ להעמידו בצו מבחן למשך שנה, במסגרתו יחויב להמשיך בהליך הטיפול במרכז מ.א.מ.ץ, על מנת לשמור על הישגיו הטיפולים והשיקומיים ולהוות מסגרת תומכת ומייצבת. כן הומלץ להטיל עונשים מרתיעים נלווים.

ביום 22.3.18, הנאשם נמצא על ידי שירות המבחן כמתאים לביצוע צו שירות לתועלת הציבור יחד עם צו מבחן למשך שנה.

קביעת מתחם הענישה

סעיף 40ג(א) לחוק העונשין קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה שביצע הנאשם, ייקבע בהתאם לעיקרון ההלימה הקבוע בסעיף 40ב לחוק. לשם מציאת היחס ההולם בין העבירה, מידת אשמו של העבריין והעונש, יתחשב בית המשפט בחומרת העבירה, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

חומרת העבירה, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו

נהיגה ללא שהוצא רישיון נהיגה, היא עבירה חמורה המשקפת לצד זלזול בחוק, אף סכנה ממשית לשלום הציבור. כשירותו של נהג לנהוג לאחר זמן כה רב - במקרה דנא הנאשם נעדר רישיון נהיגה תקף מזה כ - 30 שנה - מוטלת בספק, וכדברי כב' השופטת ד' ורד בתת"ע (ת"א) 908-05-11 **מדינת ישראל נ' רג'ואן**, לא פורסם (מיום 23.1.12):

"נהיגה ללא רישיון תקף שפקע לפני שנים רבות אינה מגלמת אך ורק עבירה טכנית. לשם

חידוש הרישיון על הנאשם לעבור מבחן מעשי ועיוני היות וההנחה היא כי נוכח הזמן הרב שחלף, ההכשרה לנהיגה שקיבל בעבר אינה עוד אפקטיבית.

וראו עוד פל' (רמ') 165/07 **מדינת ישראל נ' סולטן**, לא פורסם (מיום 9.7.09).

מדיניות הענישה

בתת"ע 7092-03-15 מדינת ישראל נ' עופר, הורשע נאשם בעבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע משנת 2008 וכרישיון הרכב פקע משנת 2013. הנאשם צבר לחובתו 42 הרשעות קודמות, מתוכן 7 עבירות של נהיגה כשרישיון הרכב פקע ועבר פלילי. נוכח תסקיר מבחן שהצביע על תהליך שיקומי משמעותי וחידוש רישיונו של הנאשם, הושתו על הנאשם פסילה של 11 חודשים, פסילה על תנאי של שנה למשך 3 שנים, הפעלת עונש המאסר על תנאי למשך 7 חודשים למשך שנתיים נוספות וחתימה על התחייבות בסך 5,000.

בתת"ע (פ"ת) 1752-04-14 מדינת ישראל נ' גרמה, (מיום 12.3.15) הורשע נאשם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף לאחר שרישיונו פקע בשנת '90, ובנהיגה ללא ביטוח תקף. לנאשם 10 הרשעות קודמות בתעבורה, כולל גרם תאונת דרכים ואי עצירת רכב במקום התאונה ועבר פלילי מכובד. בית המשפט קבע כי יש למקם את הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה בשל נסיבותיו האישיות, המחלה הקשה ממנה סובל, מצבו הנפשי והעובדה כי משנת 2009 לא נרשמו לחובתו של הנאשם עבירות תעבורה. לפיכך הושתו על הנאשם 10 חודשי מאסר על תנאי, 12 חודשי פסילה בפועל, 12 חודשי פסילה על תנאי וקנס של 1,500 ₪.

בעפ"ת 38367-02-12 (ב"ש) מדינת ישראל נ' בן שלוש שם הורשע העורר בעבירות של נהיגה כשרישיון הרכב פקע לפני כ- 21 שנה, ונהיגה ללא תעודת ביטוח, כשלעורר עבר תעבורתי מכביד ועבר פלילי, קבעה כבוד השופטת ט' חיימוביץ, כי מתחם הענישה ההולם לעבירה זו, בכל הנוגע לעונש המאסר, נע בין מאסר מותנה בנסיבות קלות עד מאסר בפועל בן שנה, כאשר עסקינן ברצידיביסט. ביהמ"ש קיבל את הערעור על גזר דינו של ביהמ"ש קמא אשר גזר על העורר 6 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה בת 36 חודשים, קנס כספי ומאסר מותנה, בקבעו כי אמנם ביהמ"ש לא חרג ממתחם העונש ההולם, אך היה מקום לעשות כן, נוכח הליך השיקום היסודי אותו עבר המערער. ביהמ"ש ביטל את רכיב המאסר וקבע כי יש להסתפק בעבודות של"צ בהיקף רחב, העמיד את המערער בפיקוח שירות המבחן למשך שנה והפחית את הפסילה למשך 24 חודשים.

הסנגור הפנה לפסיקתה של כב' השופטת נ' אהד **בעפ"ת 11890-05-14 סולומון בליה נ' מדינת ישראל**, שם בעבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה מזה 8 שנים ועבר תעבורתי מכביד שכלל עבירות חוזרות ונשנות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ושתי עבירות של נהיגה בזמן פסילה, עבר פלילי וריצוי מאסרים, הורה ביהמ"ש על ביטול רכיב המאסר בפועל, בקובעו:

"בענייננו, אמרתי במספר רב של פסקי דין כי מקום שהעבירה המיוחסת לנאשם הינה נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ולעבירה זו לא נלווית עבירת תעבורה נוספת, הרי העונש הראוי הינו

פסילה בפועל בלבד כשממשך תקופת הפסילה ייקבע עפ"י עבר תעבורתי, משך התקופה בה לא היה לנאשם רישיון נהיגה תקף, ככל שהתקופה ארוכה יותר כך הפסילה בפועל תהא ארוכה יותר ונקבע כי התקופה הראויה הינה בין 3 ל-9 חודשי פסילה."

מאחר שהערעור נסב סביב רכיב המאסר בלבד, הותר ביהמ"ש את עונש הפסילה למשך שנתיים על כנו.

נסיבות ביצוע העבירה

רישיון הנהיגה של הנאשם פקע בשנת '87 ולנאשם 14 הרשעות דומות. עונשים כבדים שהוטלו על הנאשם בגין עבירה זו - 2 מאסרים בפועל לתקופה של 4 חודשים (עבירה מיום 11.12.05 ועבירה מיום 16.10.05) - לא הרתיעו אותו והנאשם המשיך וביצע את העבירה.

שיקולים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה:

חוק העונשין מאפשר סטייה ממתחם הענישה שנקבע ככל שקיימים סיכויי שיקום גבוהים, אשר אי חריגה ממתחם הענישה תביא לסיכולם. על פי סעיף 40 לחוק העונשין נדרש בית המשפט למצוא כי הנאשם השתקם או כי "יש סיכוי של ממש שישתקם".

בהתייחס לנסיבות שיש בכוחן להצדיק סטייה לקולא מן המתחם, נקבע בין היתר כי עבר נקי, תסקיר המגלה פוטנציאל שיקומי של ממש תוך קביעה כי הסיכוי להישנות עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר, התנהגות המעידה על רצון כן להשתקם ועוד, עשויים להצדיק סטייה לקולא ממתחם הענישה [ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל].

התרשמתי מתסקיר המבחן שהוגש כי יש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם וכי הנאשם נמצא בעיצומו של הליך שיקומי ממשי. כאמור, החל משנת 2014 הנאשם מטופל במרכז מ.א.מ.ץ, לטיפול בתחליף סם, עובד באופן רציף, נקי מסמים, והביע מיאוס מאורח חיים מתמכר ועברייני. בשנים האחרונות נמנע ממעורבות בפלילים. הנאשם נוטל אחריות לביצוע העבירות המיוחסות לו ומבין את השלכות הנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף והסיכון הכרוך בכך.

מאז מעורבותו בעבירות בהן הורשע, נמנע מהסתבכות נוספת בעבירת תעבורה, נעזר בתחבורה ציבורית ובהסעה למקום העבודה ופועל באופן חוקי להוצאת רישיון נהיגה כחוק.

לעניין הערכת הסיכון והסיכוי לשיקום עולה מהתסקיר כי בשנים האחרונות עבר הנאשם שינוי ושיקום בכוחות עצמו והוא מנסה כיום לתפקד באופן נורמטיבי ומתמיד במסגרת התעסוקה.

זאת ועוד, שירות המבחן מצא את הנאשם כמתאים לביצוע צו שירות לתועלת הציבור, יחד עם העמדתו בצו מבחן.

לאור האמור מצאתי כי יש לסטות לקולא ממתחם הענישה שנקבע.

קביעת העונש הראוי לנאשם

הענישה היא לעולם אינדיווידואלית, ואף לאחר תיקון 113 לחוק העונשין שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיווידואלי שבפניו ולשקול מהו העונש המתאים בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

לאחר ששמעתי את ב"כ הצדדים וטיעוניהם, שקלתי את האינטרס הציבורי, נתתי דעתי לכך שמדובר בעבירות חוזרות ונשנות ומנגד התרשמתי מהרצון הכן של הנאשם להשתקם ולהסדיר רישיונו, כמפורט בהרחבה בתסקיר שרות המבחן, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

1. 150 שעות לתועלת הציבור, אותם יבצע הנאשם בהתאם לתוכנית שתוכן על ידי שירות המבחן.
הנאשם מוזהר כי אם לא יעמוד בתנאי צו השירות יאלץ בית המשפט להפקיע את צו השל"צ ולגזור את דינו מחדש.
2. צו מבחן לתקופה של שנה, במסגרתו יחויב להמשיך בהליך הטיפול במרכז מ.א.מ.ץ בשלוחת עכו. הנאשם מוזהר כי אם לא יעמוד בתנאי השירות, יאלץ בית המשפט להפקיע את צו המבחן ולגזור את דינו מחדש.
3. אני דנה את הנאשם ל - 7 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי שלא ינהג בפסילה או ללא רישיון נהיגה.
4. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה בת 12 חודשים.
כפי שעולה מכתב האישום, ועל פי הצהרת הנאשם הוא אינו מחזיק רישיון תקף להפקדה.
לפיכך, הפסילה בתיק זה בתוקף מהיום ותחושב מהיום בכפוף לסיום כל פסילה תקפה קודמת שטרם הסתיימה או חושבה.
- לתשובת לב הנאשם, חישוב הפסילה בפועל הינו במשרד הרישוי, וכל עוד לא דאג הנאשם לחישובה וקבלת רישיון נהיגה תקף הנהיגה אסורה עליו והוא עלול להיחשב כנוהג בזמן פסילה.**
5. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה לתקופה בת 10 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים לבל יעובר עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה או נהיגה בזמן פסילה או כשרישיון הנהיגה פקע.
6. לאור מצבו הכלכלי של הנאשם אני דנה את הנאשם לתשלום קנס סמלי בסך של 500 ₪ הקנס ישולם תוך 90 יום.

אדגיש כי שוב כי העונש הינו מקל, וזאת לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' ניסן תשע"ח, 25 מרץ 2018, במעמד הצדדים.